

Hlavní strana - [Česká republika](#)

SOCHA UHNĚTENÁ ZE SMUTKU

Mrtvý Abel, mistrovská práce Quido Kociána, která nepovšimnuta leží na jedné z hlavních ulic v Hořicích. Stovky automobilů projedou kolem, žádný řidič nezastaví, nezpomalí.

I mluvil Kain k Ábelovi, bratru svému. Stalo se pak, když byli na poli, že povstav Kain proti Ábelovi bratru svému, zabil jej.

Starý Zákon

TYTO VERŠE četl sochař Quido Kocián v době, kdy byl ještě hlavou bujné chásky bohémů, scházejících se v pražském Monacu. Na jeho zdi nanesl tehdy „takovou parádu ve štku, že z toho hostinská dostala ujímání,..“ Přímou nad její kuchyní vymodeloval v životní velikosti plastickou opici s napřaženou rukou, do které jí při „benátských nocích“ nasazovali svíčku. Při jejím světle se potom hudebnímu skladateli Karlu Pospíšilovi „u piána velice dobře pracovalo,..“ Není jistě třeba podotýkat, že při této práci (a za ochotné spolupráce všech ostatních) se dům otřásl v základech.

Snad právě po jednom z takových večerů, nebo spíše nocí, otevřel Kocián náhodně bibli — neboť i bible může být součástí sochařského ateliéru — na verši o Ábelovi. Snad to bylo povědomí podobného osudu, i když jenom ve sféře ducha, snad to bylo smutkem nad křečovitou veselostí tohoto nešťastného období života, že vznikla myšlenka či úmysl o zvěčnění mrtvého Ábela.

Bylo to období po Šárce, která zavedla — mimochodem dosti nespravedlivě — příčinu k rozchodu Myslbeka s jeho žákem a asistentem Quido Kociánem. Jistě v tom hrála nemalou roli závist, právě tak jako u Kaina. Závist lidí, které Múza políbila na tvář jen velice ledabyle, lidí, jež dovedli obratně utrousit zlé slůvko. Zlou větu. Ani Myslbek nebyl proti ní tak docela obrněn, a tak se stalo, že na Kociána zanevřel. Tolik, že ani Kociánova prosící matka jím nepohnula.

Biblický námět byl tedy vhodným vyjádřením prázdného života Kociánova na přelomu dvacátého století.

Ale ani sousoší nemělo jednoduchý osud, i když znamenalo zlom v umělcově životní dráze. Nejprve jím obeslal anonymně soutěž, jejímž hlavním porotcem byl — Josef Václav Myslbek. Byla to jistě scéna hodná filmového plátna. Podíváme-li se na vlastní podobiznu Myslbeka, ať už na sousoší svatého Václava nebo na bronz z roku 1903, pochopíme, že z něho šel strach. Jako z hlavního porotce z něho musela číšet hrůza.

Zamračeným pohledem přejel vystavené práce a na první ráz ho zaujal Mrtvý Abel. Zkřivená tvář ubitého pastýře vyjadřovala hluboký smutek nad činem Kaina a noha, vyčnívající z podstavce, trčela nad zemí jako vykřičník nad první vraždou v dějinách. Ovce se marně tulí k mrtvému tělu, hlava vztyčeného berana, obrácená dozadu, je portrétem zoufalství a beznaděje a výčitky nad zbytečnou smrtí.

„Kdo to dělal?“

Porota rozpečetila obálky a strnula. Quido Kocián. Myslbek stál nad Ábelem bez hnutí. Snad někomu v té chvíli prolétla hlavou myšlenka, že nad ním stojí jako Kain. Pozorně si prohlížel ruce, spočívající bezvládně na prsou, vysedlé kyčle zavražděného těla, vlasy zplihlé potem. Umělecké ztvárnění plastiky na něho zapůsobilo tak silně, že sám zašel do Kociánova ateliéru v Praze na Moráni s omluvou na rtech a s nabídkou ke smíření.

Myslbek byl jedním z našich nejproslulejších realistických sochařů a první, který dosáhl světové úrovně, ale přesto byla tato návštěva možná jeho největším činem.

Sousoší dostalo několik cen (za jednu z nich se Kocián dostal do Říma), ale žádná galerie Mrtvého Ábela nepřijala. A tak nakonec, odlit v bronzu, našel si svoji galerii pod širým nebem, v prachu a dešti podkrkonošského města, na ulici v Hořicích. Ach ne, neříkám to tónem, který naznačuje, že se jí už horšího místa dostat nemohlo. Vždyť Hořice, „město kamenné krásy“, je samo velkou galerií. V jeho okolí jsou lomy bílého, šedavého, zelenavého, hnědého i žlutého, oranžového až fialového pískovce, jemného téměř jako mramor i hrubozrnného, měkkého, že do něho můžete rýt nehtem, i tvrdého jako žula. Nejprve to byl stavební materiál a téměř současně na sebe bral pod zručnými rukama sochařů a kameníků podobu svatých, křížů, božích muk a náhrobků na hřbitovech. Vznikaly kamenické a sochařské dílny přímo v lomech, později i ve městě. V roce 1884 vznikla v Hořicích sochařsko-kamenická škola.

Jedním z jejích žáků byl Quido Kocián. A jedním z jejích profesorů byl — o třináct let později — Quido Kocián.

Ve Vrchlického ulici měl svůj ateliér, sem přišel dožít

Portrét zoufalství a beznaděje

bouřlivý život, plný úspěchů, ale i prohraných zápasů a zklamání. Pracoval na hřbitovním portálu (Smrt a Vzkříšení), vytvořil Úděl umělce, Ideál lásky a tvořil další, až do chvíle, kdy mu smrt doslova vyrvala dláto z ruky.

Jeho Mrtvý Abel spočívá před budovou školy. Na ulici kolem něho projíždějí automobily a nevšímavě přecházejí chodci. A přece svojí dokonalostí zapůsobil dokonce i na nacisty tak mocně, že upustili od svého původního úmyslu sousoší rozlít a spotřebovat na válečnou výzbroj a prohlásili ho za dílo „umělecky cenné“. Což samozřejmě neuvádím jako nejvyšší důkaz jeho umělecké hodnoty. Jenom bych byl rád, abyste kolem nevšímavě nepřešli.

V Hořicích je samozřejmě mnoho dalších plastik, u kterých byste se měli zastavit. Ve vlastní Škole je výstavní galerie a hala s Adamem a Evou Václava Levého, krásným mramorovým sousoším v klasicistním pojetí, Štursova Modelka a Tři grácie Itala Canovy. Je tu také Myslbekova Hudba, vytesaná do mramoru. Materiál jí ovšem trochu uškodil, neboť byla původně určena pro odlití v bronzu.

V okolí kromě známých a namnoze ani nepřilíš významných plastik je i jedno z nejstarších a nejkrásnějších barokních sousoší, Golgota. Přičítá se buď přímo Braunovi nebo s určitostí jeho škole.

Tak a teď můžeme jet dál. Ale pomalu, abychom nerušili klid mrtvého.

Vysvětlivky

Golgota — místo poprav u biblického Jeruzaléma. Byl tam ukřižován Ježíš Kristus.

Sousoší sv. Václava (u Národního muzea v Praze) — při pohledu zpredu (proti sv. Ludmile) stojí sv. Prokop; má tvář J. V. Myslbeka.

Kde to najdete

50°21'47.072„N, 15°37'53.509“E

- [Mapy - Seznam](#)
- [Mapy - Google](#)

Zobrazeno: 32 x

From:

<https://cesty.in/> - **Cestovatelské stránky**

Permanent link:

https://cesty.in/horice_-_socha_uhnetena_ze_smutku

Last update: **2024/05/30 18:50**

